

FOGLALKOZÁSI REHABILITÁCIÓS INFORMÁCIÓK

ELŐGONDOZÁST VÉGZŐ SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

1. rész

Ellátások, kedvezmények

SZÉCHENYI 2020



TÁRS PROJEKT
Szociális Intézményi Hálóhelyi Kiváltsági
szakmai koordinációs műhely kialakítása

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A kiadvány az EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 kódszámú „**TÁRS PROJEKT – Szociális intézményi férőhely kiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása**” című kiemelt projekt keretében készült.

A kiadványt a TÁRS Projekt Foglalkoztatási Munkacsoportja állította össze.

A kiadvány készítését szakmailag felügyelte:
Kiss Róza, TÁRS projekt szakmai vezető

Felelős kiadó: Hamvas Levente Péter, NFSZK ügyvezető

A kiadvány a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szakmai támogatásával készült.

2021.



**Nemzeti Foglalkoztatási és Szociálpolitikai Központ Közhasznú
Nonprofit Kft.**

1138 Budapest, Váci út 191.
Telefon: +36 1 450 3230, +36 1 450 3240
E-mail: titkarsag@nfszk.hu
Weboldal: www.nfszk.hu

TARTALOM

BEVEZETÉS	1
ELLÁTÁSI FORMÁK	2
MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK ELLÁTÁSAI	2
A kérelem benyújtása	2
A kérelem elbírálása, a jogosultság megállapítása	3
Kivételes rokkantsági ellátás	5
Tudnivalók jogosultság esetén	6
További információk	7
FOGYATÉKOSSÁGI TÁMOGATÁS	7
A kérelem benyújtása	7
A kérelem elbírálása, a jogosultság megállapítása	8
Tudnivalók jogosultság esetén	8
További információk	9
VAKOK SZEMÉLYI JÁRADÉKA	9
Tudnivalók jogosultság esetén	10
További információk	10
ROKKANTSÁGI JÁRADÉK	11
A kérelem benyújtása	11
A kérelem elbírálása, a jogosultság megállapítása	11
Tudnivalók jogosultság esetén	11
További információk	12
MUNKAVÁLLALÁS – MUNKAVÁLLALÓI ÉS MUNKÁLTATÓI KEDVEZMÉNYEK	13
A MUNKAVÁLLALÓT ILLETŐ KEDVEZMÉNYEK	13
Személyi kedvezmény	13
Pótszabadság	13
A MUNKÁLTATÓ ÁLTAL IGÉNYBE VEHETŐ KEDVEZMÉNYEK	14
Adókedvezmény	14
A rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alóli mentesség	15
MUNKAVÁLLALÁSTÓL FÜGGETLEN KEDVEZMÉNYEK	17
SÚLYOS FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK KÖZLEKEDÉSI KEDVEZMÉNYEI	17
Jogosultsági körök	17
Gépjárműadó fizetése alóli mentesség	19
Személygépkocsi szerzési támogatás	19
Személygépkocsi átalakítási támogatás	20

Parkolási igazolvány.....	20
Utazási kedvezmény	21
Ellátottak utazási utalványa.....	22
EGYÉB KEDVEZMÉNYEK.....	23
Közgyógyellátás	23
Családi pótlék.....	25

BEVEZETÉS

Kiadványunkat azzal a céllal hoztuk létre, hogy az **előgondozást végző személyek számára** nyújtsunk segítséget az intézményi ellátást igénylő személy minél alaposabb informálása érdekében a foglalkoztatás területén.

Minden fogyatékos és megváltozott munkaképességű személy számára fontos, hogy munkát tudjon vállalni, hogy megtalálja azt a foglalkoztatási formát, ami számára megfelelő, akkor is, ha családban él és akkor is, ha valamilyen intézményi ellátási elhelyezésre vár. Tapasztalataink alapján azok a személyek, akik valamilyen okból intézményi ellátást szeretnének igénybe venni, nem rendelkeznek azokkal a széles körű, releváns információkkal, amelyek segítenék a munkavállalási lehetőségeiket. A várólistára történő jelentkezéskor a tájékoztatást az előgondozást végző személyeknek van lehetőségük számukra megadni. Őket szeretnénk segíteni olyan információkkal, melyek megkönnyítik számukra – és rajtuk keresztül a fogyatékos emberek számára is – a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása és foglalkozási rehabilitációja világában való eligazodást.

A kiadványt két részre bontottuk a könnyebb felhasználás érdekében. Jelen első részben a foglalkoztatás szempontjából legjelentősebb ellátási formákat, továbbá az igénylésük menetét, és az ellátás melletti munkavégzés szabályait mutatjuk be. A második részben majd gyakorlati ismeretekkel igyekszünk segítséget nyújtani és támpontokkal szolgálni azzal kapcsolatban, hogy merre indulhat az, aki munkát szeretne vállalni.

Az előgondozást végző szakember jelen kiadványt segédanyagként használhatja az előgondozás során annak érdekében, hogy az intézményi elhelyezést kérő személy a foglalkoztatást érintő kérdésekben megbízható információkat kaphasson. Amennyiben az ügyfél igényli, lehetőség van ezen kiadványt online/nyomtatott formában számára elérhetővé tenni, így ha önállóan kíván a saját munkavállalásával kapcsolatban elindulni, erre lehetősége lesz.

Miután a téma igen nagy ismeretanyagot ölel fel, csak röviden érintünk egy-egy területet, és forrásmegjelöléssel, a kapcsolódó linkek beiktatásával segítjük a további információhoz való hozzájutást.

Fontos leszögezni, hogy mind az ellátások rendszerét, mind a foglalkoztatás működését jogszabályok alakítják, melyek kisebb-nagyobb mértékben folyamatosan változhatnak. A kiadvány a jelenleg – 2021 első felében – hatályos jogszabályok alapján készült, azonban nem tudhatjuk, meddig lesznek ebben a formában helytállóak a leírtak. Így a későbbiekben érdemes a megadott linkeken tájékozódni az aktuálisan érvényes szabályozásról.

ELLÁTÁSI FORMÁK

Az ellátási formák részletesebb megismerése azért fontos a segítő számára, hogy már az előgondozás során lássa, melyik foglalkoztatási formába lehet később bevonni a fogyatékos személyt. Emellett azzal is érdemes tisztában lenni, mely ellátások lejáratát követően hívják be hivatalból a fogyatékos személyt felülvizsgálatra, melyik ellátás jár folyamatosan, felülvizsgálat nélkül, és melyik ellátást kell újból igényelni a lejáratát követően. Hiszen szervezést és humánerőforrást igényel, ha a fogyatékos személyt segíteni kell az ügyintézés során, továbbá az intézményi térítési díj rendelkezésre állása szempontjából is mérvadó, hogy kell-e várni néhány hetet, amíg az újonnan igényelt ellátás összege kiutalásra kerül.

Az alább felsorolt ellátási formák esetében a lényeges információkat gyűjtöttük össze, a foglalkoztatásra, az igénylés menetére, és az összegre vonatkozó szabályok előtérbe helyezésével.

A bemutatásra kerülő ellátási formák a következők:

- **a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai,**
- **a fogyatékosági támogatás,**
- **a vakok személyi járadéka és**
- **a rokkantsági járadék.**

Legjellemzőbben ezekkel az ellátásokkal találkozunk a megváltozott munkaképességű – ezen belül – fogyatékos személyek foglalkoztatása kapcsán. **Mind a munkáltatói, mind pedig a személyi kedvezmények leggyakrabban ezen ellátásokra való jogosultság alapján kerülnek megállapításra.**

MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK ELLÁTÁSAI

A megváltozott munkaképességű személyek ellátása a gyakorlatban két különböző ellátást takar: **a rehabilitációs és a rokkantsági ellátást.** Az, hogy melyikre szerez jogosultságot az igénylő, többek között a komplex vizsgálat eredményétől függ. Mivel ezt előre nem lehet tudni, **megváltozott munkaképességű személyek ellátása néven lehet igényelni.**

A kérelem benyújtása

Az ellátás iránti kérelmet a lakó- vagy tartózkodási hely szerint illetékes **kormányhivatalhoz** lehet benyújtani az erre rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon, személyesen vagy postai úton.

A Kérelem-adatlap, a kitöltési tájékoztató, illetve az egyéb benyújtandó iratokkal kapcsolatos információ a kormányhivatalok weboldalán található a <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/budapest/jarasok/megvaltozott-munkakepessegen-alapulo-ellatasok-uj> cím alatt, illetve: <http://szocialisportal.hu/nyomtatvanyok>

Fővárosi és megyei kormányhivatalok elérhetőségei:
<http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek-1>

Budapesti és Pest megyei ügyfélszolgálatok elérhetőségei:

http://www.kormanyhivatal.hu/download/2/a4/85000/%C3%9Cqyf%C3%A9lszolq%C3%A1latok,%20el%C3%A9rhet%C5%91s%C3%A9gek_201909.pdf

A kérelem elbírálása, a jogosultság megállapítása

Az ellátás elbírálása során az ellátás folyósítására való jogosultságot, valamint az összeg mértékét a kérelem benyújtását megelőző biztosítási idő vizsgálatával állapítja meg a rehabilitációs hatóság. A biztosítási jogviszony alatt leggyakrabban munkaviszonyt értünk, *a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről* szóló 2019. évi CXXII. törvény 4. *A biztosítási jogviszony* című fejezet (8. § – 16. §) tartalmazza az összes idetartozó esetet. A biztosítottak körét ugyanezen törvény 6. §-a határozza meg részletesen.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai megállapításának a feltétele *a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról* szóló 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) 2. § (1) bekezdése szerint

- a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 nap, vagy 10 éven belül legalább 2555 nap, vagy 15 éven belül legalább 3650 nap biztosított idő megléte;
- ezen kívül megállapítási feltétel még a betöltött 15. életév, valamint
- hogy az igénylő a kérelem benyújtásakor ne végezzen keresőtevékenységet, és ne részesüljön rendszeres pénzellátásban, illetve
- hogy a komplex minősítés alapján 60%, vagy kisebb mértékű egészségi állapotot vélemezzen a szakértői bizottság.

A benyújtott iratok feldolgozásán túl személyes vizsgálatot is végez a rehabilitációs hatóság, amely során a kérelmező meglévő egészségi állapotát méri fel a több tagból álló szakértői bizottság, ez alapján készül el a **komplex minősítés**.

A komplex bizottsági vizsgálatához szükséges

- a házi orvos által kiállított beutaló, valamint
- az egészségi állapot megállapításához szükséges összes orvosi dokumentum és a személyes iratok.

A bizottsági vizsgálat alapvetően személyes vizsgálatot jelent, kivételes esetben ez mellőzhető. A komplex vizsgálat alkalmával sor kerülhet az orvosi vizsgálaton túl még foglalkozási rehabilitációs- és szociális szakértővel történő interjúra is, amely a foglalkoztathatóságot, a foglalkozási rehabilitáció lehetséges kimeneteit helyezi fókuszba, valamint azokat az elérhető szociális segítségeket, amelyek ugyanezt a célt szolgálják.

A komplex minősítés végeredményeként a bizottság a vizsgált személyt az egészségi állapota alapján a 6 minősítési kategória egyikébe sorolja. Ezeket a kategóriákat az alábbi táblázat tartalmazza.

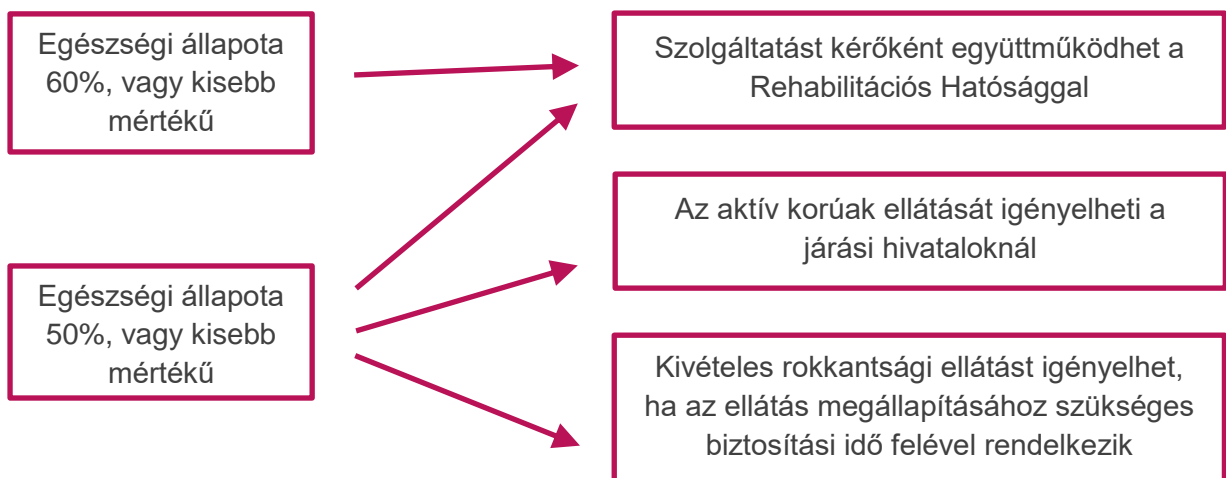
Minősítési kategória	Egészségi állapot	Meghatározás	Javasolható ellátás	Megállapítható ellátás összege 2021-ben
B1	51-60% közötti egészségi állapot	Foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható	Rehabilitációs ellátás	Átlagjövedelem 35%-a, vagy az alapösszeg 30-40%-a (32.265-43.020 Ft/hó)
B2		Foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a külön jogszabályban meghatározott egyéb körülményei miatt nem foglalkoztatható, foglalkozási rehabilitációja nem javasolt	Rokkantsági ellátás	Átlagjövedelem 40%-a, vagy az alapösszeg 30-45%-a (32.265-48.395 Ft/hó)
C1	31-50% közötti egészségi állapot	Tartós foglalkozási rehabilitációt igényel	Rehabilitációs ellátás	Átlagjövedelem 45%-a, vagy az alapösszeg 40-50%-a (43.020-53.770 Ft/hó)
C2		Tartós rehabilitációt igényel, azonban a külön jogszabályban meghatározott egyéb körülményei miatt nem foglalkoztatható, foglalkozási rehabilitációja nem javasolt	Rokkantsági ellátás	Átlagjövedelem 60%-a, vagy az alapösszeg 45-150%-a (48.395-161.310 Ft/hó)
D	1-30% közötti egészségi állapot	Kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható	Rokkantsági ellátás	Átlagjövedelem 65%-a, vagy az alapösszeg 50-150%-a (53.770-161.310 Ft/hó)
E		Önellátási képesség teljes vagy részleges elvesztése esetén		Átlagjövedelem 70%-a, vagy az alapösszeg 55-150%-a (59.150-161.310 Ft/hó)

Az elbírálás eredményeként a kérelmező

1. rehabilitációs ellátásra jogosult, vagy
2. rokkantsági ellátásra jogosult, vagy
3. nem jogosult a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira.

Amennyiben a fogyatékos személy megmaradt egészsége 61%, vagy előtti, bizonyosan nem lesz jogosult az ellátásra. De előfordulhat, hogy ennél rosszabb az egészségi állapota, egyéb okok miatt mégsem ítélik meg számára az ellátást. Ilyen ok lehet többek között az, ha nincs meg az ellátás megállapításához szükséges biztosított idő, vagy keresőtevékenységet folytat, esetleg rendszeres pénzellátásban részesül.

Ez utóbbi esetben a következő lehetőségei vannak:



Kivételes rokkantsági ellátás

Kivételes rokkantsági ellátás állapítható meg azon személy részére, akire az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

- a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50%, vagy kisebb mértékű;
- a komplex minősítés alapján rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitációja javasolt és az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralévő idő az 5 évet nem haladja meg;
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a biztosítási idő hiánya miatt utasították el, azonban a megállapításához szükséges biztosítási idő legalább felével rendelkezik;
- keresőtevékenységet nem végez;
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Az ellátás megállapítása éves keretösszegeből történik, emiatt elutasítás esetén a következő évben lehet csak újra igényelni. A kivételes rokkantsági ellátás megállapításánál figyelembe veszik a különösen kedvezőtlen szociális helyzetet, ezért a kérelemhez mellékelni kell minden olyan igazolást, amely a nehéz jövedelmi helyzetet és a kiadásokat támasztja alá. Figyelembe veszik azt is, ha a minimálisan előírt biztosítási időnél többel rendelkezik az

igénylő, valamint, ha a háztartásában nevelésre vagy gondozásra szoruló hozzátartozóról gondoskodik. Ezenkívül figyelembe vehető tényező a térség munkaerőpiaci helyzete, valamint, ha az igénylő a kérelme benyújtása előtt hosszú ideig egybefüggő biztosítási időt szerzett (munkaviszonnal rendelkezett).

A kivételes rokkantsági ellátás összege azon összeg minimumának a 65%-a, amire a komplex minősítés alapján lenne jogosult az igénylő. Tehát 2021-ben

- C1 és C2 minősítési kategória esetén 31.460 Ft,
- D minősítési kategória esetén 34.955 Ft,
- E minősítési kategória esetén pedig 38.450 Ft.

Tudnivalók jogosultság esetén

Rehabilitációs hatósággal történő együttműködés

A megállapításra kerülő ellátások közötti jelentős különbség az ellátási összegen kívül a rehabilitációs hatósággal történő **együttműködési kötelezettség**. A rehabilitációs ellátásban részesülők jogszabályban előírt kötelezettsége, hogy a megállapító határozat kézhezvételétől számított 10 napon belül jelentkezzenek az illetékes rehabilitációs hatóság foglalkozási rehabilitációs szakügyintézőjénél, ahol a továbbiakban együttműködnek a sikeres foglalkozási rehabilitáció érdekében.

A rokkantsági ellátásban, kivételes rokkantsági ellátásban részesülők, illetve akik számára nem lehetett ellátást megállapítani, de a komplex minősítés alapján az egészségi állapotuk 60%, vagy annál kisebb mértékű, valamint a fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában részesülők szintén **együttműködhetnek** a rehabilitációs hatósággal. Az ő esetükben **szolgáltatást kérőként** történik a nyilvántartásba vétel, és a rehabilitációs ellátásban részesülőkhez hasonlóan minden – a rehabilitációs hatóság által nyújtott – rehabilitációs szolgáltatásra jogosultak, úgymint munkavállalásra történő felkészítés, munkaközvetítés, egyéni és csoportos tanácsadások különböző típusai, mentori szolgáltatás, támogatott képzésben való részvétel.

A rehabilitációs hatósággal történő együttműködés több **kötelezettséget** is magában foglal, melyek közül a legfontosabbak: az előírt időpontban személyes megjelenés a rehabilitációs hatóságnál, a változások bejelentése munkaviszony létesítése és megszűnése, valamint egészségi állapotban történő jelentős változás esetén.

A rokkantsági ellátásban és a kivételes rokkantsági ellátásban részesülő személynek **értesítési kötelezettsége** van a rehabilitációs hatósággal szemben – minden esetben, függetlenül attól, hogy szolgáltatást kérőként együttműködik-e a hatósággal vagy sem. 10 napon belül értesíteni kell a rehabilitációs hatóság foglalkozási rehabilitációs ügyintézőjét, amennyiben:

- a jogosultsági feltételeket megalapozó körülményekben változás következett be;
- az egészségi állapotban tartós javulás vagy rosszabbodás következett be;
- keresőtevékenységet folytat vagy keresőtevékenysége megszűnt a rehabilitációs ellátásban részesülő abban az esetben is köteles értesíteni a rehabilitációs hatóságot, ha a keresőképtelenség meghaladja egybefüggően a 60 napot, vagy ha rendszeres pénzellátásban részesül.

Munkavállalás

A rehabilitációs ellátás, a rokkantsági ellátás és a kivételes rokkantsági ellátás esetében is lehetséges munkaviszony létesítése az ellátás megtartása mellett. A 2021. január 1-jétől hatályba lépett jogszabályváltozás alapján nem befolyásolja többé az ellátás folyósítását a keresetből származó jövedelem összege. Az újonnan megállapított ellátások és a már korábban megállapított ellátások esetén sem kell erre már figyelemmel lenni.

A jogosultság lejárata

Rehabilitációs ellátás legfeljebb **36 hónap időtartamra** állapítható meg, az időtartam lejártával az ellátás megszűnik. A rehabilitációs ellátás időtartamát meghosszabbítani nem lehet. A rehabilitációs ellátás – a rehabilitációs hatóság komplex minősítésében foglalt körülményekre tekintettel – a jogosultsági feltételek fennállása esetén azonban ismételtlen megállapítható.

A rokkantsági ellátás megállapítása határozatlan időre történik, de az ellátásra való jogosultság időszakosan felülvizsgálatra kerül. Egy éven belüli, vagy három éven túli felülvizsgálat csak rendkívül indokolt esetben véleményezhető. A nyugdíjkorhatárt 10 éven belül betöltő ellátottak felülvizsgálatát nem kell elvégezni.

További információk

- *a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről* szóló 2019. évi CXXII. törvény
- *a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról* szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet
- <https://csaladitudakozo.kormany.hu/szocialis-ellatasok-megvaltozott-munkakepessegu-szemelyek-ellatasa>
- <http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/szocialis/megvaltozott>

FOGYATÉKOSSÁGI TÁMOGATÁS

A fogyatékosági támogatás havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás, amelynek célja, hogy – a **súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül** – anyagi segítséget biztosítson a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

A kérelem benyújtása

A fogyatékosági támogatást az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes fővárosi vagy megyei **kormányhivatalnál** lehet igényelni formanyomtatványon, amelyet személyesen, postai úton vagy elektronikusan lehet benyújtani.

Kérelem fogyatékosági támogatás megállapítására nyomtatvány:

<https://cst.tcs.allamkincstar.gov.hu/attachments/article/94/Fot%20k%C3%A9relem.pdf>

A fogyatékosági támogatás iránti kérelemhez mellékelni kell

- a háziorvos által kitöltött beutalót, valamint
- a fogyatékoságot igazoló orvosi dokumentumokat.

Illetékes kormányhivatalok elérhetőségei: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek-1>

A kérelem elbírálása, a jogosultság megállapítása

A kérelem elbírálásának részét képezi a szakértői vizsgálat, amely elsősorban személyes vizsgálatot jelent.

A fogyatékosági támogatás az alábbi **fogyatékosági típusokra** terjed ki:

- Látási fogyatékoság
- Hallási fogyatékoság
- Értelmi fogyatékoság
- A személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia tesztek alapján súlyos vagy középsúlyos állapot – autizmus
- Mozgásában fogyatékoság
- Kromoszóma-rendellenesség miatt súlyos vagy középsúlyos állapot

A jogosultsági kör pontos meghatározása a *fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról* szóló 1998. évi XXVI. törvény V. fejezetében, a 23. § alatt található meg.

Amennyiben – a hallási fogyatékoság kivételével – bármely típus esetében teljesen hiányzik az önkiszolgálási képesség, magasabb összegben állapítják meg a fogyatékosági támogatást. Ha egynél több területen jelenik meg a súlyos fogyatékoság, akkor súlyos halmozott fogyatékoságot vélelményez a bizottság, és ebben az esetben is a **magasabb támogatási összeget** állapítják meg.

A fogyatékosági támogatásra 18 évet betöltött személyek jogosultak, és abban az esetben nem állapítják meg, ha az igénylő vakok személyi járadékában, vagy magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagy az igénylő után kap a hozzátartozó magasabb összegű családi pótlékot.

Tudnivalók jogosultság esetén

Összeg és egyéb kedvezmény

A fogyatékosági támogatás havi összege 2020-ban súlyos fogyatékoság esetén 23.163 Ft, és 28.510 Ft, amennyiben a súlyos fogyatékos személynek teljesen hiányzik az önkiszolgálási képessége, illetve ha halmozottan súlyos fogyatékoságot állapítottak meg. Az ellátást a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabálya szerint, azzal megegyező mértékben emelni kell, így 2021-ben 3%-kal emelkedik az összeg.

Helyközi (90%) és helyi (100%) közlekedési kedvezményt vehet igénybe az a vak személy, aki a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének arcképes igazolványával rendelkezik, illetve az a hallássérült személy, aki a Siketek és Nagyothallók Országos

Szövetségének arcképes igazolványával rendelkezik, és aki fogyatékosági támogatásban részesül. (A *Súlyos fogyatékos személyek közlekedési kedvezményei* című részben – kiadványunk 20. oldala – a közlekedési kedvezmények egyéb lehetőségeiről és szabályairól is írunk.)

Rehabilitációs hatósággal történő együttműködés

A fogyatékosági támogatásra jogosult személy is kérheti az együttműködést a rehabilitációs hatóságtól – szolgáltatást kérőként. Minden – a rehabilitációs hatóság által nyújtott – rehabilitációs szolgáltatásra jogosult, úgymint munkavállalásra történő felkészítés, munkaközvetítés, egyéni és csoportos tanácsadások különböző típusai, mentori szolgáltatás, támogatott képzésben való részvétel.

Munkavállalás

A fogyatékosági támogatás folyósítása mellett lehet keresőtevékenységet végezni, a munkavégzés nem befolyásolja a támogatás összegét.

A jogosultság lejárata

Az ellátás folyamatos biztosítása érdekében az érvényességi idő lejárata előtt hivatalból indul meg a felülvizsgálat az egészségi állapotra vonatkozóan.

További információk

- *a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról* szóló 1998. évi XXVI. törvény
- *a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól* szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet
- *a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről* szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet
- Tájékoztató fogyatékosághoz és egészségkárosodáshoz kötődő ellátásokról és szolgáltatásokról (14. oldal) –
<http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/szocialis/megvaltozott>

VAKOK SZEMÉLYI JÁRADÉKA

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött, erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg, azonban 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát **már nem lehet megállapítani**. A vakok személyi járadékában részesülő személy a járadék helyett **kérheti a fogyatékosági támogatás megállapítását**.

Tudnivalók jogosultság esetén

Összeg és egyéb kedvezmény

A továbbfolyósított vakok személyi járadékának összege 2020-ban 19.195 Ft/hó volt, melyet 2021-re a nyugdíjemeléssel megegyező mértékben 3%-kal emeltek. A vakok személyi járadékát a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvénynek a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabálya szerint, azzal megegyező mértékben emelni kell.

Helyközi (90%) és helyi (100%) közlekedési kedvezményt vehet igénybe, aki vakok személyi járadékában részesül, az erről szóló igazolás alapján, vagy azért, mert a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének arcképes igazolványával rendelkezik.

Rehabilitációs hatósággal történő együttműködés

A vakok személyi járadékára jogosult személy is kérheti az együttműködést a rehabilitációs hatóságtól – szolgáltatást kérőként. Minden – a rehabilitációs hatóság által nyújtott – rehabilitációs szolgáltatásra jogosult, úgymint munkavállalásra történő felkészítés, munkaközvetítés, egyéni és csoportos tanácsadások különböző típusai, mentori szolgáltatás, támogatott képzésben való részvétel.

Munkavállalás

Az ellátásra való jogosultság mellett keresőtevékenység – kereseti korlát nélkül – folytatható.

További információk

- *a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről* szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet
- <https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/szocialis/megvaltozott>

ROKKANTSÁGI JÁRADÉK

Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a **25. életéve betöltése előtt** keletkezett **egészségkárosodása legalább 70%-os** mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

A kérelem benyújtása

A rokkantsági járadékot az igénylő lakóhelye szerint illetékes általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szerv állapítja meg és a nyugdíjfolyósító szerv folyósítja.

Kérelem nyomtatvány K04: <https://e-ugyintezes.onyf.hu/navigate/ukapunelkulframe.asp>

Nyugdíjfolyósító Igazgatóság elérhetőségei:

<https://folyositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/%C3%BCqyf%C3%A9lszol%C3%A1lat/el%C3%A9rhet%C5%91s%C3%A9gek.html>

Fővárosi és megyei kormányhivatalok elérhetőségei:

<http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek-1>

Budapesti és Pest megyei ügyfélszolgálatok elérhetőségei:

http://www.kormanyhivatal.hu/download/2/a4/85000/%C3%9Cqyf%C3%A9lszol%C3%A1latok.%20el%C3%A9rhet%C5%91s%C3%A9gek_201909.pdf

A kérelem elbírálása, a jogosultság megállapítása

Az elbírálás során a benyújtott orvosi iratokon kívül szakértői vizsgálatra is sor kerül.

A rokkantsági járadék nem minősül nyugellátásnak, így nem feltétele, hogy az igénylő rendelkezzen szolgálati idővel.

Nem kizáró ok a rokkantsági járadék megállapításánál, ha az igénylő fogyatékosági támogatásban részesül, illetve, ha az igénylő után családi pótlékot folyósítanak, továbbá az sem, ha a kérelmező munkaviszonyban, egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.

Tudnivalók jogosultság esetén

Összeg és egyéb kedvezmény

A rokkantsági járadék havi összege 2021. január 1-jétől 40.310 Ft/hó.

A rokkantsági járadékban részesülő személy jogosult a nyugdíjasok részére biztosított utazási kedvezményre, az ellátottak utazási utalványához kapcsolódó feltételek szerint.

Rehabilitációs hatósággal történő együttműködés

Javasoljuk, hogy az érintettek vegyék fel a kapcsolatot a lakóhelyük szerint illetékes kormányhivatal rehabilitációs hatóságával annak tisztázása érdekében, hogy kérhetik-e az együttműködést szolgáltatást kérőként. Amennyiben kedvező választ kapnak, úgy minden – a rehabilitációs hatóság által nyújtott – rehabilitációs szolgáltatásra jogosultak, úgymint

munkavállalásra történő felkészítés, munkaközvetítés, egyéni és csoportos tanácsadások különböző típusai, mentori szolgáltatás, támogatott képzésben való részvétel.

Munkavállalás

Az ellátásra való jogosultság mellett keresőtevékenység folytatható, összegbeli korlátozás nélkül.

A jogosultság lejárata

A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni. A behívás hivatalból történik.

További információk

- *a rokkantsági járadékról* szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet
- *a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről* szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet
- <https://nyugdijbiztositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/hu/%C3%BCgyint%C3%A9z%C3%A9s/%C3%BCgyint%C3%A9z%C3%A9si-t%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3k/109-rokkants%C3%A1gi-j%C3%A1rad%C3%A9k.html>
- Tájékoztató füzet a fogyatékosághoz és egészségkárosodáshoz kötődő ellátásokról és szolgáltatásokról: <https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/szocialis/megvaltozott>
- <https://nyugdijbiztositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/hu/aktualit%C3%A1sok/2422-t%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3-a-nyugell%C3%A1t%C3%A1sok-%C3%A9s-egy-es-m%C3%A1s-ell%C3%A1t%C3%A1sok-2021-janu%C3%A1r-havi-emel%C3%A9s%C3%A9r%C5%91l.html>

MUNKAVÁLLALÁS

MUNKAVÁLLALÓI ÉS MUNKÁLTATÓI KEDVEZMÉNYEK

Az alábbi fejezetben a munkavállalással összefüggő kedvezményeket mutatjuk be. Ezek egy részét a munkavállaló, más részét a munkáltató veheti igénybe – a munkavállaló akkor, ha munkaviszonyban áll, a munkáltató pedig abban az esetben, ha megváltozott munkaképességű személyt alkalmaz. Nem egységes azonban az, hogy melyik kedvezményt milyen típusú ellátással, vagy minősítéssel rendelkező személy esetén lehet igénybe venni – erre az alábbiakban kitérünk.

A MUNKAVÁLLALÓT ILLETŐ KEDVEZMÉNYEK

A munkavállaló által igénybe vehető kedvezmények a következők:

- személyi kedvezmény és
- pótszabadság.

Személyi kedvezmény

A súlyosan fogyatékos magánszemélyek havonta a **minimálbér 5%-ának** megfelelő összeggel adókedvezményt vehetnek igénybe az előző évbenszerzett jövedelmük összevont adóalapjának adójából. A személyi kedvezmény a 335/2009. (XII. 29.) Korm. rendeletben meghatározott betegségek, illetve fogyatékoság esetében érvényesíthető. Ennek igazolására ellátás megállapító határozat és igazolás fogadható el.

További információk

- *a személyi jövedelemadóról* szóló 1995. évi CXVII. törvény 40. §-a
- *az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről* szóló 335/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet

Pótszabadság

A munka törvénykönyve szabályozása alapján minden naptári évben, a meghatározott alapszabadságon felül **évente 5 munkanap** pótszabadság jár annak a munkavállalónak, aki

- megváltozott munkaképességű, vagy
- fogyatékosági támogatásban részesül, vagy
- vakok személyi járadékában részesül.

A törvény részletezi, kiket tekint **megváltozott munkaképességű személyeknek**:

- a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján
 - akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60%-os vagy kisebb mértékű;
 - aki legalább 40%-os egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány, minősítés időbeli hatálya alatt;
 - akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100%-os mértékű, az erről szóló szakvélemény időbeli hatálya alatt; vagy
 - rokkantsági ellátásban részesül.

További információk

- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 120. § és a 294. § (1) bekezdés l) pont

A MUNKÁLTATÓ ÁLTAL IGÉNYBE VEHETŐ KEDVEZMÉNYEK

Az előgondozást végző személy számára azért fontos tudás, hogy a potenciális munkáltatót milyen kedvezmények illetik, mert a munkáltatók többsége nincs tisztában ezekkel a lehetőségekkel. A munkáltatók tájékoztatása során az előgondozást végző személy vagy maga az ügyfél említheti meg őket a megváltozott munkaképességű személyek alkalmazása melletti érvként.

Ezek a kedvezmények a következők:

- **adókedvezmény és**
- **a rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alóli mentesség.**

Adókedvezmény

2019. január 1-jétől a rehabilitációs kártya intézménye megszűnt, helyette foglalkoztatást ösztönző új eszközként a megváltozott munkaképességű személyek után **részkedvezményt lehet igénybe venni a szociális hozzájárulási adóból**. Az adókedvezményt azon személyek után lehet érvényesíteni, akiknek a **komplex minősítése** alapján az egészségi állapota 60%-os vagy kisebb mértékű, vagy átfordult ellátásban részesülő személy (aki 2011. december 31-én – a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján megállapított – I., II. vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult és az Mmtv. 32-33. §-a, 19. § (1a) bekezdése vagy 38/C. §-a alapján rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül).

A kedvezmény érvényesíthető a megváltozott munkaképességű foglalkoztatottak után, illetve ha egyéni vállalkozó a megváltozott munkaképességű személy, valamint abban az esetben is, ha valamely társaság tagja (közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, közös vállalat, egyesülés, európai gazdasági egyesülés, szabadalmi ügyvivői

iroda, szabadalmi ügyvivői társaság, ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, végrehajtói iroda, vagy egyéni cég tagja).

A kedvezmény egyenlő az adómegállapítási időszakra a kifizető által a foglalkoztatott után, az egyéni vállalkozó által saját maga után megállapított, a tag után a kifizető által megállapított adóalap, de legfeljebb a minimálbér kétszerese után 15,5%-os mértékkel megállapított összeggel.

A kedvezmény az egészségi állapotot igazoló komplex minősítéssel, vagy az azután folyósított ellátást megállapító határozattal érvényesíthető, és az arra jogosító egészségi állapot fennállásának megszűnését követő hónapig vehető igénybe.

További információk

- *a szociális hozzájárulási adóról* szóló 2018. évi LII. törvény 13. §
- https://www.nav.gov.hu/nav/ado/szocialis_hozzajarulasi_ado/
- https://www.nav.gov.hu/nav/ado/szocialis_hozzajarulasi_ado/Tajekoztato_a_megvalt_20181227.html

A rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alóli mentesség

Rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles a munkáltató, ha a foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek átlagos statisztikai állományi létszáma nem éri el a foglalkoztatotti létszám 5%-át.

A rehabilitációs hozzájárulás mértéke 1 évre, 1 fő után a mindenkori minimálbér 9-szerese, 2021-ben 1.506.600 Ft. Az éves összeg a kötelező foglalkoztatotti létszám (5%) eléréséhez hiányzó fő számának szorzata a rehabilitációs hozzájárulás mértékével.

A rehabilitációs hozzájárulás szempontjából **megváltozott munkaképességű személynek számít,**

- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 60%, vagy kisebb mértékű;
- aki legalább 40%-os egészségkárosodással rendelkezik, és az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány, minősítés időbeli hatálya alatt,
- akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100% mértékű, és az erről szóló szakvélemény időbeli hatálya alatt,
- aki fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül,
- 2021 január 1-jétől azok a fiatalok is ebbe a körbe tartoznak, akik tanulmányuk idején szerzett szakvélemény alapján sajátos nevelési igényű, illetve fogyatékos személynek minősülnek, a 23. életévük betöltéséig,
- valamint a rehabilitációs mentorok, akik legalább napi 4 órában mentori tevékenységet látnak el, és személyes tanácsadással segítik a munkahelyi beilleszkedést, az egyén munkavégzését, a munkahely megőrzését.

A rehabilitációs hozzájárulás fizetése alól a munkáltató akkor mentesül, ha az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személy munkaszerződés szerinti napi munkaideje eléri a 4 órát.

További információk

- *a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról* szóló 2011. évi CXCI. törvény 22-24. §

MUNKAVÁLLALÁSTÓL FÜGGETLEN KEDVEZMÉNYEK

A foglalkoztatással kapcsolatos kedvezményeken kívül egyéb kedvezmények is léteznek, melyek igénybevétele könnyíthet a fogyatékos emberek nehézségein, és amelyek kedvezőbb feltételeket teremthetnek a munkavállaláshoz is.

Ilyen kedvezmények

- a különféle közlekedési kedvezmények és
- egyéb kedvezmények: a közgyógyellátás és a családi pótlék.

Ezek igénybevételének tehát **nem feltétele a munkavállalás.**

SÚLYOS FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK KÖZLEKEDÉSI KEDVEZMÉNYEI

Jogosultsági körök

A következő – közlekedésre vonatkozó – kedvezmények kapcsán az alábbi **jogosultsági köröket** különbözteti meg a jogszabály.

– *Súlyos mozgáskorlátozott személyek*

- az a személy, aki súlyos mozgásszervi fogyatékossgal él – fogyatékossgai támogatásban részesül;
- az a személy, akinek az esetében súlyos halmozott fogyatékossgot állapítottak meg és az egyik fogyatékossgai típus a mozgásszervi fogyatékossg;
- az a személy, aki a 18. életévét nem töltötte be és *a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékossgokról* szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. mellékletében meghatározott, az „L” betűjel szerinti mozgásszervi fogyatékossgban szenved, vagy a „P” betűjel szerinti többszörös és összetett betegségben szenved és a többszörös és összetett betegségei közül legalább az egyik mozgásszervi fogyatékossgot okoz;
- az a személy, aki a közlekedőképességében súlyosan akadályozott személynek minősül, és állapota várhatóan legalább három éven keresztül fennáll.

Közlekedőképességre vonatkozó vizsgálatot szakkérdésként önmagában, vagy komplex vizsgálat részeként is lehet kérelmezni. Amennyiben az érintett személy érvényes szakvéleménnyel kérelme benyújtásakor nem rendelkezik, a vizsgálat elvégzéséről az ügyében eljáró hatóság a rehabilitációs hatóság felé intézkedik. Komplex minősítés keretében a vizsgálat az ügyfél kérésére, annak nyilatkozatával végezhető el.

További információk

- *a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről* szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2 §-a, valamint a 4/A. cím.

– *Egyéb fogyatékossgal élő személyek*

- az a személy, aki fogyatékossgai támogatásra látási, hallási, értelmi fogyatékosként, vagy azért jogosult, mert állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul *a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról* szóló 1998. évi XXVI. törvény 23. § (1) bekezdés a)-d) és h) pontjai alapján;
- az a személy, aki vakok személyi járadékában részesül;
- az a személy, aki fogyatékossgai támogatásra halmozottan fogyatékos személyként jogosult, kivéve, ha egyik fogyatékossga mozgásszervi fogyatékossga, mivel ebben az esetben természetesen mozgásszervi fogyatékosnak tekinthető *a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról* szóló 1998. évi XXVI. törvény 23. § (1) bekezdés f) és g) pontja alapján;
- az a személy, aki 18. életévét nem töltötte be, és magasabb összegű családi pótlékra *a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékossgokról* szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. mellékletében meghatározottak szerint a „K”, „M”, vagy „N” betűjel alapján jogosult, azaz látási, hallási, értelmi fogyatékossgal vagy pervazív fejlődési zavarral, illetve ha a „P” betűjel szerinti többszörös és összetett betegségben szenved, és a többszörös és összetett betegségei közül legalább az egyik a korábban felsorolt „K”, „M”, vagy az „N” betűjel szerinti betegség, illetve fogyatékossga.

További információk

- A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei – Tájékoztató füzet: <https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/szocialis/szocialis-raszorultsag/>
- *a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről* szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet
- *a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékossgokról* szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet

– *Közlekedőképességükben súlyosan akadályozott személyek*

Súlyos mozgáskorlátozott személyeknek tekinthetők. Az erre vonatkozó vizsgálatot az igényelt támogatás megállapítására hatáskörrel rendelkező hatóságnál benyújtott kérelemre a szakértői bizottság végzi. A közlekedőképességre vonatkozó vizsgálat kérhető a komplex minősítés részeként is.

További információk

- Tájékoztató füzet a fogyatékossgához és egészségkárosodáshoz kötődő ellátásokról és szolgáltatásokról: <https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/szocialis/megvaltozott>

Gépjárműadó fizetése alóli mentesség

Gépjárműadó fizetés alóli mentességet élvez a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékossgal élő személy, valamint az őt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó egy darab – 100 kW teljesítményt meg nem haladó, nem a külön jogszabály szerinti személytaxi-szolgáltatásra és személygépkocsis személyszállító szolgáltatásra használt – személygépkocsija után, legfeljebb 13.000 Ft/adóév erejéig. Ha a mentesség több személygépkocsi után is fennáll, akkor az kizárólag egy, a legkisebb teljesítményű személygépkocsi után jár.

A gépjárműadó fizetése alóli mentességet, az adó fizetésére kötelező helyi önkormányzat jegyzőjénél lehet kezdeményezni.

További információ

- a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 5. § f) pont

Személygépkocsi szerzési támogatás

Ezt a támogatást az alábbi személyek igényelhetik:

- **súlyos mozgásszervi fogyatékossgal** élő személyek, közlekedőképességükben súlyosan akadályozott személyek
 - új személygépkocsi,
 - használt (legfeljebb öt éve forgalomba helyezett) személygépkocsi,
 - segédmotoros kerékpár,
 - gépi meghajtású kerekesszék vásárlása esetén;
- **egyéb súlyos fogyatékossgal** élő személyek
 - új személygépkocsi,
 - használt személygépkocsi vásárlása esetén.

Személygépkocsi szerzési támogatás az alábbi **összeghatárokig** igényelhető:

- új járműnek minősülő **személygépkocsi** esetén 1.000.000 Ft;
- **használt**, legfeljebb öt éve forgalomba helyezett **személygépkocsi** vásárlása esetén legfeljebb a vételár 60%-áig, de legfeljebb 600.000 Ft erejéig;
- **segédmotoros kerékpár**nak minősülő három- vagy négykerekű jármű vásárlása esetén szintén legfeljebb a vételár 60%-áig, de legfeljebb 600.000 Ft erejéig (csak súlyos mozgáskorlátozott személy számára);
- járműnek nem minősülő, önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes **gépi meghajtású kerekesszék** vásárlása esetén szintén legfeljebb a vételár 60%-áig, de legfeljebb 600.000 Ft erejéig (csak súlyos mozgáskorlátozott személy számára).

A személygépkocsi szerzési támogatás akkor igényelhető, ha a kérelmet megelőző **7 éven belül** az igénylő, vagy rá tekintettel más személy nem részesült személygépkocsi szerzési támogatásban.

További információ

- a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 4. és 6. §
- a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet

Személygépkocsi átalakítási támogatás

A személygépkocsi átalakítási támogatás a **súlyos mozgáskorlátozott személy** tulajdonában, vagy az őt szállító személy tulajdonában álló személygépkocsi esetében igényelhető, amennyiben az őt szállító személy:

- a vér szerinti, örökbefogadó- és nevelőszülő, házastárs, élettársi nyilvántartásba bejegyzett élettárs,
- a súlyos mozgáskorlátozott, illetve az egyéb fogyatékosággal élő személlyel legalább egy éve közös háztartásban élő, és az előző pont alá nem tartozó egyenesági rokon vagy testvér.

A személygépkocsi átalakítási támogatás az alábbi két célból igényelhető:

- a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához,
- a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához.

A támogatás **mértéke** az átalakítás összegére, de legfeljebb 90.000 Ft-ig igényelhető.

Akkor igényelhető, ha a kérelmet megelőző **7 éven belül** az igénylő, vagy rá tekintettel más személy nem részesült személygépkocsi átalakítási támogatásban.

További információ

- a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 5. és 6. §

Parkolási igazolvány

A parkolási igazolvány az illetékes **kormányhivatalnál** igényelhető.

Jogosultak köre

- közlekedőképességében súlyosan akadályozott személy;
- súlyos fogyatékosággal élő személy, fogyatékosági támogatásra látási, értelmi, mozgásszervi fogyatékosága miatt, illetve autistaként jogosult;
- 2001. július 1. előtt megállapított vakok személyi járadékában részesül, vak személyként;

- *a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról* szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak („K” betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának („N” betűjel) minősül.

Érvényességi ideje

A parkolási igazolvány jellemzően 3 évig érvényes, ez alól kivétel, ha a parkolási igazolvány kiállítását megalapozó dokumentum alapján az igénylő személy állapota végleges, ebben az esetben lejárat határidő nélküli az igazolvány. Illetve, ha a parkolási igazolvány kiállítását megalapozó orvosi dokumentum (pl. komplex minősítés) érvényességi ideje kevesebb, mint három év, akkor ezzel egyidejű lesz a parkolási igazolvány érvényességi dátuma is.

További információ

- *a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról* szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet
- <https://www.nyilvantarto.hu/hu/parkolasi>
- Tájékoztató füzet a fogyatékosághoz és egészségkárosodáshoz kötődő ellátásokról és szolgáltatásokról: <https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/szocialis/megvaltozott>

Utazási kedvezmény

Jogosultak köre

- vak személy, aki vakok személyi járadékában részesül, vagy a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének arcképes igazolványával rendelkezik;
- hallássérült személy, aki a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének érvényes arcképes igazolványával rendelkezik;
- az a fogyatékosággal élő személy, aki, vagy aki után szülője magasabb összegű családi pótlékkal rendelkezik;
- az a fogyatékosággal élő személy, aki fogyatékosági támogatásban részesül;
- a jogosult személlyel együtt utazó személy (1 fő) is vehet igénybe utazási kedvezményt, kizárólag a kísérés idejére.

A **megyei (fővárosi) kormányhivatal** állítja ki az utazási kedvezményre jogosító hatósági bizonyítványt.

A fogyatékossgal élő személyek utazási kedvezményének mértéke			
	kedvezmények a helyközi közlekedésben		kedvezmények a helyi közlekedésben
	jegykedvezmény	bérletkedvezmény	bérletkedvezmény
	(vasúti személy-szállítás, HÉV, autóbusz-, komp- és révközlekedés) %		(helyi közúti és kötött-pályás közlekedés) %
vak személy	90	90	100
hallássérült személy	90	90	100
magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek és súlyosan fogyatékos személy	90	90	100
1 fő kísérő személy, a kísérés idejére	90	-	100

A táblázat nem teljes körű.

Ellátottak utazási utalványa

Az igazolványt a **nyugdíjfolyósító szerv** állítja ki, és minden év **március 31.** napjáig megküldi a jogosultaknak. Az ellátottak utazási igazolványára nem csak a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek jogosultak.

Jogosultak teljes köre

- rokkantsági ellátásban részesül, és 2011. december 31-én I., illetve II. csoportos rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 30%-os vagy kisebb mértékű;
- rokkantsági ellátásban részesül, amennyiben 2011. december 31-ig 57. életévét betöltötte és 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági nyugdíjra vagy rendszeres szociális járadékra volt jogosult;
- rokkantsági járadékban, nemzeti gondozási díjban, nemzeti helytállási pótlékban részesül;
- gyám és gyámolt személy, gondnok és gondnokolt személy;
- *a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről* szóló 1997. évi LXXX. törvény 4. § f) pontja alapján saját jogú nyugellátásban, valamint azzal azonos elbírálás alá eső ellátásban részesül;
- *a társadalombiztosítási nyugellátásról* szóló 1997. évi LXXXI. törvény 6. § (2) bekezdése szerinti hozzátartozói nyugellátásban részesül;
- 2011. december 31-ig 57. életévét betöltötte és 2011. december 31-én korhatár előtti öregségi nyugdíjban – *a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a*

korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 1. § c) pontjában meghatározott ellátások – részesült;

- külföldről hazatelepült magyar állampolgár, aki külföldről részesül nyugellátásban;
- nyugdíjsegélyben részesülő egyházi személy;
- gyermekvédelmi nevelőszülő és a gondozásában lévő ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett gyermek.

További információk

- *a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről* szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet
- <https://bkk.hu/tomegkozlekedes/jegyek-es-berletek/kedvezmenyek/>
- <https://www.mavcsoport.hu/mav-start/belfoldi-utazas/kedvezmenyek-mav-start-zrt-vonalszakaszain>
- <https://www.volanbusz.hu/hu/jegy-es-berlet/helykozi-dijszabasi-informaciok/kedvezmenyek>

EGYÉB KEDVEZMÉNYEK

A munkavállalástól független egyéb – azaz nem a közlekedéssel kapcsolatos – kedvezmények:

- **közgyógyellátás,**
- **családi pótlék.**

Közgyógyellátás

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az **egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése** érdekében biztosított hozzájárulás.

A közgyógyellátási igazolvány az illetékes **kormányhivatalnál** igényelhető. A **kérelem formanyomtatványa** letölthető innen: <http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/>

A közgyógyellátás iránti kérelmet szakkérdésként vizsgálják meg a benyújtott háziorvosi igazolás alapján, amely tartalmazza – többek között – az alkalmazandó terápiához szükséges gyógyító ellátások megnevezését, mennyiségét, gyógyszerek esetében a gyógyszer megnevezését és a külön jogszabályban meghatározott azonosító adatait, a gyógyszer formáját, mennyiségét, valamint a kívánt terápiás hatás eléréséhez szükséges napi mennyiségét és az adagolást.

Jogosultak köre

Alanyi jogcímen és normatív jogcímen is lehet jogosultságot szerezni.

Alanyi jogcímen közgyógyellátásra jogosultak köre:

- átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
- az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy;
- a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
- a rokkantsági járadékos;
- aki rokkantsági ellátásban részesül, és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket (össz-szervezeti egészségkárosodása 70%-os, vagy annál magasabb);
- öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult;
- öregségi nyugdíjban részesül és a nyugdíjra való jogosultságot megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült, és a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota nem haladta meg a 30%-os mértéket;
- az, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

Az alanyi jogcímen megállapított közgyógyellátást **4 évre** állapítják meg.

Normatív jogcímen közgyógyellátásra az jogosult, akire jellemző, hogy a rendszeres gyógyító ellátás költsége az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10%-át meghaladja, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 105%-át, egyedül élő esetén 155%-át.

A normatív jogcímen megállapított közgyógyellátást **2 évre** állapítják meg.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult gyógyszerek kiváltására, gyógyászati segédeszközök használatára, kölcsönzésére, vagy gyógyászati ellátás igénybevételére.

A gyógyszerkeret csak gyógyszer – ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is – vásárlására használható fel. Az egyéni gyógyszerkeret havonta maximum 12.000 Ft lehet, az eseti keret pedig minden ellátottra vonatkozó átalány összeg, amely az alkalmanként felmerülő gyógyszerszükséglethez jelent hozzájárulást, évente legfeljebb egyszeri 6.000 Ft összegben.

További információk

- *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról* szóló 1993. évi III. törvény 49. – 50/B. §
- Közgyógyellátás iránti kérelem letölthető: <http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/>
- <http://info.kezenfogva.hu/szolgalatasok/23586>
- <http://info.kezenfogva.hu/szolgalatasok/23633>

Családi pótlék

A családi pótlék kétféle ellátást foglal magában: a nevelési ellátást és az iskoláztatási támogatást.

Nevelési ellátás

A nevelési ellátás a gyermek születésétől fogva a tankötelezetté válása évének október 31. napjáig jár. A nevelési ellátás igénylésére alapvetően a szülő jogosult, a jogosultsági kör bővebb meghatározását a *családok támogatásáról* szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 7. § (1) bekezdése részletezi.

Saját jogán jogosult nevelési ellátásra a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy az iskoláztatási támogatásra való jogosultság megszűnésének időpontjától.

Nevelési ellátásra jogosult – **a gyermekekre tekintettel** folyósított iskoláztatási támogatásra való jogosultság megszűnésének időpontjától a gyermek tizennyolcadik életévének betöltéséig – a szülő, továbbá gyermekotthon vezetője, és szociális intézmény vezetője

- a tizenhatodik életévét betöltött, a sajátos nevelési igény tényét megállapító szakértői vélemény alapján **középsúlyosan vagy súlyosan értelmi fogyatékos**, illetve **siketvak** gyermekekre tekintettel;
- azon tizenhatodik életévét betöltött gyermekekre tekintettel, aki tankötelezettségét **fejlesztő nevelés-oktatás**, vagy **fejlesztő iskolai oktatás** keretében teljesítette;
- a tizenhatodik életévét betöltött azon gyermekekre tekintettel, aki a tankötelezettsége megszűnését követően súlyos betegsége vagy fogyatékosága következtében **önálló életvitelre képtelen és önkiszolgálási képessége hiányzik**. Az erre vonatkozó orvosi igazolást a gyermeket kezelő **szakorvos adja ki** az előírt formanyomtatványon. A kezelőorvos az igazolást akkor állítja ki, ha a gyermek állapotában annak nagykorúságáig kedvező változás nem várható.

Tartósan beteg, súlyosan fogyatékos személy:

- az a tizennyolc évesnél fiatalabb gyermek, aki a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt **állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra** szorul;
- az a tizennyolc évesnél idősebb személy, aki a tizennyolcadik életévének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek **egészségi állapota** a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a tizennyolcadik életévének a betöltése előtt sem haladja meg az **50%-os mértéket**, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Iskoláztatási támogatás

Az **iskoláztatási támogatás** a tankötelessé válás évének november 1-jétől a tankötelezettség teljes időtartamára, valamint a tankötelezettség megszűnését követően köznevelési intézményben tanulmányokat folytató gyermekekre tekintettel annak a tanévnek az utolsó napjáig jár, amelyben a gyermek a **20. életévét, sajátos nevelési igényű gyermek esetén a 23. életévét** betölti. A jogosultsági kört a *családok támogatásáról* szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 8. § (1) bekezdése részletezi.

A **súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló** szülője a tankötelezettség teljesítésének formájától függetlenül a tankötelezettség teljesítésének végéig jogosult iskoláztatási támogatásra.

Fogyatékosági támogatásban részesülő személy nem részesülhet magasabb összegű családi pótlékban, illetve a fogyatékosági támogatás nem állapítható meg, ha a 18 éven felüli személy vagy rá tekintettel más személy magasabb összegű családi pótlékban részesül.

Saját jogán jogosult iskoláztatási támogatásra az a – köznevelési intézményben a tankötelezettsége megszűnését követően tanulmányokat folytató – személy:

- akinek mindkét szülője elhunyt;
- akinek a vele egy háztartásban élő hajadon, nőtlen, elvált vagy házastársától különélő szülője elhunyt;
- aki kikerült a nevelésbe vétel alól;
- akinek a gyámsága nagykorúvá válása miatt szűnt meg;
- aki nem él egy háztartásban a családi pótlékra jogosult személlyel; vagy
- ha az iskoláztatási támogatást – a gyámhatóságnak a szülői ház elhagyását engedélyező határozatában foglaltak szerint – a nagykorúságát megelőzően is a részére folyósították

Családi pótlék és a munkavégzés

Szüneteltetni kell a családi pótlék folyósítását, amennyiben a 18. életévét betöltött személynek **rendszeres jövedelme van**. Rendszeres jövedelemnek kell tekinteni a legalább **három egymást követő hónapban** keletkezett jövedelmet, jövedelemnek pedig azt, amelyet a személyi jövedelemadóról szóló törvény adóköteles jövedelemként határoz meg. A rendszeres jövedelemhez jutás tényét, kezdetét és a jövedelem összegét az illetékes kormányhivatal családtámogatási osztályán be kell jelenteni. Amennyiben a rendszeres jövedelem három egymást követő hónapban meghaladja a minimálbér összegét (2021-ben 167.400 Ft-ot), a családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól kezdődően szüneteltetni kell. Ez a szabály vonatkozik a saját jogon, és a gyermek (személy) után járó családi pótlékra is.

A családi pótlék havi összege

2021-ben a családi pótlék havi összege 12.200 Ft (egygyermekes család esetén) és 25.900 Ft (tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén) között változik. (A különböző kategóriákat és a hozzájuk tartozó összegeket a *családok támogatásáról* szóló 1998. évi LXXXIV. törvény tartalmazza.)

Egyedülálló az a személy számít, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, házastársától külön él és nincs élettársa. A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából egyedülállóknak kell tekinteni azt a szülőt, gyámot is, aki saját maga, illetve akinek a házastársa, élettársa

- köznevelési intézmény tanulója, felsőoktatási intézmény első oklevelet szerző hallgatója és jövedelme nincs;
- vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül;
- megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül és egyéb jövedelme nincs;
- nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban vagy átmeneti bányászjáradékban részesül, feltéve, ha nyugdíjának, ellátásának összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, és egyéb jövedelme nincs;
- időskorúak járadékában, rokkantsági járadékban, hadigondozási járadékban részesül, és egyéb jövedelme nincs, illetve az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították;
- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és jövedelme nincs.

A családi pótlék igénylése

A családi pótlék iránti kérelmet elbíráló szerv az illetékes megyeszékhely szerinti járási hivatal családtámogatási osztálya. Ezenkívül a családtámogatási kifizetőhely (Honvédelmi Minisztérium és az Országgyűlés Hivatala) állapít meg családi pótlékot a munkavállalói részére.

A Kérelem nyomtatvány a Magyar Államkincstár oldaláról érhető el:

<https://cst.tcs.allamkincstar.gov.hu/attachments/article/45/K%C3%A9relem%20csal%C3%A1di%20p%C3%B3tl%C3%A9k%20meg%C3%A1llap%C3%ADt%C3%A1s%C3%A1ra.pdf>

A családi pótlék folyósítását megalapozó bármely tény, körülmény megváltozása esetén bejelentési kötelezettsége áll fenn az ellátásban részesülőnek.

További információk

- *a családok támogatásáról szóló* 1998. évi LXXXIV. törvény
- A Magyar Államkincstár tájékoztató összefoglalója:
<https://cst.tcs.allamkincstar.gov.hu/ell%C3%A1t%C3%A1sok/csal%C3%A1dip%C3%B3tl%C3%A9k.html>
- további kérdéseket fel lehet tenni az Államkincstár családtámogatással foglalkozó ügyfélszolgálatán:
levelezési cím: Budapest 1919
telefonszám: +36-1-452-2910, +36-30-344-0045, +36-20-881-9535, +36-70-460-9005
e-mail: csaladtamogatas.euqyfel@allamkincstar.gov.hu
<http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/elerhetosegek/call-center/>